

גילוי עצמותו ית' לנשמה בגוף

שנברא נשמה בגוף לא יכול לקבלו (ס"א).

ומוסיף ומדקדק בדברי הזוהר, ומבאר ביאור עמוק יותר ש"אתפריעו כל נהורין" הוא כחו של עצמותו ית' לחבר את הגבול עם הבלי גבול. ומבאר שזהו הכח שניתן למושה, "בא אל פרעה", שיוכל להכיל את גילוי עצמותו ית' בתוך גופו המוגבל (ס"ד).

זוהי הנקודה העמוקה שבשיחה, שבכחו הבלתי מוגבל של הקב"ה, להתגלות בכל עצמותו בתוך נברא גשמי. ומכאן ואילך יוסיף לבאר נקודה זו ולדון בה.

[ראה הרחבת הביאור בסעיפים אלו, במדור 'מושגים בשיחה'].

ביאור (חלק ב). "בא אל פרעה" כהכנה לגאולה (סעיפים ה-ז).

מוסיף ושואל מדוע עשה הקב"ה נס זה, שנברא מוגבל יכיל בתוכו גילוי העצמות (תחילת ס"ה).

ומבאר שגאולת מצרים היא הכנה למתן תורה בו החל חיבור עליונים ותחתונים, עד לשיא החיבור כאשר יתגלה שישאל וקוב"ה כולא חד, גילוי עצמותו ית' לכל יהודי (ס"ה).

ועל פי זה מובן שהנס ד"בא אל פרעה", גילוי עצמותו ית' למושה, הוא הקדמה לגילוי עצמותו ית' לתברך לכל יהודי.

וזהו גם התשובה לשאלה בה נפתחה השיחה, מדוע "בא אל פרעה" הוא הקדמת והתחלת הגאולה עצמה (ס"ה-ח).

[תוך כדי הענין נתבארו ג"כ (ס"ו) דברי משה "כבוד פה וכבוד לשון אנכי", בקשר לנתבאר לקמן (ס"ז) אודות הענין של "כבוד פה" אצל אדמו"ר הרי"צ].

מוסיף ומבאר ע"פ הנ"ל את ענין "וינצלו את מצרים" שגם הוא היה חלק מההכנה לגאולה ולדירה בתחתונים (ס"ט). ומסיים הענין, שביציאת מצרים עדיין לא היה שלימות ברור התחנות, והשלימות בזה תהיה רק בגאולה השלימה (ס"י).

בדורנו. גילוי עצמותו ית' בדור הגאולה. (סעיפים יא-יד).

מדי שנה ביו"ד שבט, יום ההילולא של אדמו"ר הרי"צ, הוא עולה בעילוי אחר עילוי "אתפריעו כל נהורין" (ס"א). אך אצלו הגילויים העליונים אינם חודרים בגוף הגשמי ובכלי הדיבור, כיון שטרם נשלם ברור העולם וטרם הגיע זמן הגאולה האמיתית. דורנו יש בכחו להשלים זאת, כיון שזהו הדור בו בא משיח צדקנו (ס"ב).

זהו גם הקשר ליום הרביעי בו "נטלו המאורות" (הסתלקות אדמו"ר הרי"צ) ומיד "נטלו המאורות" (ההמשך בדור התשיעי על ידי תלמידיו), כיון שזהו הדור שזוכה לביאת משיח כנ"ל (ס"ג).

כעת מובנת גם התשובה לשאלה השניה בתחילת השיחה [ס"ב], מהו הלימוד עתה מ"בא אל פרעה". שעתה הגיע הזמן שיהיה "אתפריעו כל נהורין" בגשמיות העולם בביאת המשיח מיד (ס"ד).

המעשה הוא העיקר (סעיפים טו-יח).

ההוראות מכל האמור בנוגע לפועל:

קבלת החלטות בכל העניינים שתבע בעל ההילולא, וקבלת החלטה להשלים את ענין הדיבור שהיה חסר אצל בעל ההילולא, הן על ידי לימודו

מושגים מרכזיים בשיחה:

נשמה בגוף (ס"ג ואילך). דירה בתחתונים. ישראל וקוב"ה כולא חד (ס"ה)

ואילך).

ביטויים בתוכן זה מופיעים בשיחה עשרות פעמים, והינם מוטיבים מרכזיים בביאור העיקרי בשיחה:

בכמה וכמה מקומות מבאר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א שבגאולה האמיתית יתגלה כיצד יהודי הנמצא כאן למטה נשמה בגוף הוא מציאות אחת עם הקב"ה בכבודו ובעצמו, "ישראל וקוב"ה כולא חד" (ראה ש"פ תצא תנש"א, ש"פ תולדות תשנ"ב, ועוד). ובזה מתמלאת בשלימות התאוה של הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, "ושכנתי בתוכם" – בתוך כל אחד מישאל.

והתמיהה פשוטה. אפילו משה כאשר רצה לראות את כבוד ה' נאמר לו "לא תוכל לראות את פני, כי לא יראנו האדם וחי". כיצד אם כן תוכל נשמה בתוך גוף מוגבל, להיות מהות אחת עם הקב"ה ולא להתבטל ממציאותה?

[כמבואר בס"ח בשיחה]

ועל כך מבואר בשיחה, שזה אכן היה פחדו של משה כשהקב"ה רצה לתת לו את הגילוי הבלתי מוגבל של "אתפריעו כל נהורין" [כמבואר בס"ג בשיחה]. וזו היתה הניתנת-כח המיוחדת מאת הקב"ה הכל יכול, שמושה כנשמה בגוף יוכל לקבל את הגילוי הכי נעלה של עצמותו ית' בתברך [כמבואר בס"ד בשיחה]. כך זה היה בגאולת מצריים, וכך ויותר מכך יהיה בגאולה האמיתית והשלימה [כמבואר בס"י בשיחה].

[אפשר לקשר זאת עם שיחת י"ג שבט תש"י: "הענין של הרביים הוא הכנה לביאת המשיח, בביאת המשיח יהיה ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר, ובתור הכנה לזה עצמות ומהות העמיד עצמו בגוף גשמי".

וזהו ג"כ תוכן שיחתנו, שעצמותו ית' התגלה למושה רבינו בהיותו בגוף גשמי, כהכנה לגילוי עצמותו ית' לכל ישראל החל ממתן תורה ועד לגאולה האמיתית].

מבנה השיחה:

פתיחה. התבוננות בשמה ותוכנה של הפרשה (סעיפים א-ב).

בתחילת השיחה מעלה נקודות שיתבארו במהלכה:

מדוע השם "בא אל פרעה" מבטא כל כך את תוכנה של פרשת הגאולה (ס"א). ומהי ההוראה מ"בא אל פרעה" כעת, אלפי שנים לאחר גאולת מצרים וביטול קליפת פרעה (התחלת סעיף ב).

ביאור (חלק א). "בא אל פרעה" – גילוי העצמות לנשמה בגוף (סעיפים

ד-ב)

פוחת בדברי הזוהר אודות שרשו של פרעה בקדושה, "אתפריעו ואתגליין מיניה כל נהורין" (ס"ב). ומעמיק ומדקדק בדברי הזוהר, ומוכיח מתוכם ש"אתפריעו כל נהורין" הוא גילוי עצמותו ית' בתברך. ולכן מובן פחדו של משה להיכנס לבית פרעה, היכן שמתגלה הקב"ה בכל עצמותו, גילוי

המוגבל יכול להכיל גילוי עצמותו ית' הבלתי מוגבל, מזה משתלשל שגם משה בגופו הגשמי יכול להכיל את גילוי עצמותו ית'.

תוך כדי הביאור הוזכרו שתי דרגות במושג 'אור', הקשורות לשני הפירושים הנ"ל:

אדמו"ר הזקן (באגרת הקודש ס"ב) מבאר שהאור הוא מעין המאור [כמוזכר בתחילת ס"ד, בביאור האופן הא']. זהו אמנם ההסתכלות הכי עמוקה ופנימית על המושג 'אור', שהוא מעין המאור – מעין עצמותו ית', אך עדיין אנו מתייחסים אליו כמציאות מסויימת שנמשכה מעצמותו ית'.

אדמו"ר הרש"ב (בהמשך תרס"ו, כמצויין בהערה) מעמיק יותר, ומבאר שהאור קודם שנמשך להאיר היה כלול בעצמותו ית', שם אמנם אי אפשר לקרוא לו 'אור' אלא 'יכולת' [כמוזכר בהמשך ס"ד, בביאור האופן הב'], כלומר שעצמותו ית' יכול להאיר. היכולת אינה מציאות לעצמה כלל, אלא מזוהה לגמרי עם עצמותו ית'.

ולכן, כאשר מדברים על האור לאחר שנמשך להאיר ונהיה כמציאות אור, הרי עם היותו "מעין המאור" אין הוא יכול להכיל את הגילוי של עצמותו ית', והגילוי של "אתפריעו כל נהורין" מבטל את מציאותו [כפי הפירוש הא' הנ"ל]. אך כאשר מתייחסים אליו כיכולת העצמות, יכול להיות אצלו חיבור ההפכים של אור מוגבל המכיל בתוכו גילוי עצמותו ית' הבלתי מוגבל [כפי הפירוש הב' הנ"ל].

מספר בני ישראל. מקום הארון (ס"ח).

המושג 'מספר' מורה על הגבלה, "מספר בני ישראל אשר לא יספר" מורה על חיבור של גבול ובלי גבול.

עד"ו מקום הארון היה מקום מוגבל, ויחד עם זאת אינו מן המדה, שכאשר היו מודדים בקדש הקדשים מקיר הארון לקיר הבית היתה התוצאה כאילו הארון איננו תופס מקום. חיבור של גבול ובלי גבול.

דעת הרמב"ן (ס"ח).

הרמב"ם בהלכות תשובה כותב שגוף גשמי לא יכול להכיל את הטובה האמיתית, ולכן השכר לצדיקים הוא לנפש בלבד לאחר שנפרדה מן הגוף. ולדעתו העולם הבא המוזכר בחז"ל הוא עולם הנשמות בלא גופים. הרמב"ן בשער הגמול חולק עליו וכותב שהעולם הבא המוזכר בחז"ל הוא תקופת תחיית המתים, ונקבל את שלימות השכר דוקא כנשמות בגופים.

נחש. שמש גדול (ס"ט).

מבואר בחז"ל שלעתיד לבוא יהיה הנחש "שמש גדול" לבני ישראל, ולכל אחד יהיו שני נחשים, ושולח אחד למזרח ואחד למערב והם חוזרים ומביאים לו אבנים טובות ומרגליות.

חסר אב או אם. שושנה (ס"ז).

בערב שבת קודש פרשת בא תשנ"ב הייתה הלוויית מרת רייזל (שושנה) ע"ה גוטניק, ובראש המלווים היה – יבדל לחיים טובים – כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. וכנראה שכוונת הדברים בסעיף זה היא לאותו מאורע [ראה הערת המו"ל להערה 100 בשיחת 'בא-בשלח' תשנ"ב].



נערך - בדרך אפשר - על ידי מערכת הערות התמימים ואנ"ש בית משיח-770 מפועל על ידי איגוד תלמידי הישיבות 770

לעצמו והן על ידי הפצת המעיינות לאחרים (ס"ט), כולל ובמיוחד פעולות עם נשים וטף (ס"ט).

ובכללות: שכל מציאותו חדורה ב"כל נהורין" של התורה והמצוות, ובאחדות המוחלטת עם הקב"ה (ס"ה).

וע"י ההחלטה בהנ"ל יוצאים תיכף ומיד לגאולה השלימה ובעל ההילולא בראשנו (ס"ח).

מושגים בשיחה:

"בית פרעה דא היא סימנך לעילא וכו'" (ס"ב).

"בית פרעה זהו סימן על העליונים, בית שנפרעים ומתגלים ממנו כל האורות וכל המאורות, כל מה שהיה סתום, משם מתגלה. ובשביל זאת הקב"ה הוציא כל האורות וכל המאורות כדי להאיר לאותו קול שנקרא 'קל' בלא וא"ו".

[בפרשת ויגש נאמר "והקל נשמע בית פרעה". וא"ו מורה על ההמשכה והגילוי מלמעלה, ו'קל' בלא וא"ו מורה על חסרון בגילוי מלמעלה. והזוהר מבאר שהקב"ה הוציא את כל האורות והמאורות של "בית פרעה" בכדי להאיר לאותו קול].

"מה כתיב בא אל פרעה וכו'" (א"ג).

"מה כתיב בא אל פרעה, לך אל פרעה היה צריך לכתוב, מהו בא, אלא שהכניסו הקב"ה חדרים אחר חדרים אל התנין האחד העליון התקיף שכמה דרגות משתלשלות ממנו, ומי הוא, סוד התנין הגדול. ומשה ירא ממנו, לא התקרב אלא אל היאורים והדרגות שלו, אבל אליו ירא ולא התקרב כיון שראה את שרשו בשרשים העליונים. כיון שראה הקב"ה שירא משה ושלוהים ממונים אחרים למעלה לא יכולים להתקרב אליו, אמר הקב"ה הנני עליך פרעה מלך מצרים התנין הגדול הרובץ בתוך יאוריו, והקב"ה צריך לעשות עמו קרב, ולא אחר, כמו שנאמר אני ה'".

[מאמר זה מבאר את תוקפו של פרעה בקליפה, ואילו אד"ש מה"מ בשיחה מבאר את הפסוק 'בא אל פרעה' במשמעות שונה לגמרי, על שרשו העליון של פרעה בקדושה (כביאור הזוהר בפרשת ויגש שהובא בס"ב).

מאמר זה מובא בשיחה רק בשביל הביאור שמה חשש מלהיכנס לפרעה עד שהקב"ה נתן לו כח מיוחד לכך. אך הפחד של משה מתבאר באופן אחר לגמרי מביאור הזוהר שם, לא פחד מפני תוקף הקליפה, אלא מפני הגילוי העצום של אתפריעו כל נהורין].

אתפריעו כל נהורין (ס"א). אור מעין המאור. יכולת (ס"ד). בסעיפים אלו

[ד-ג]

החלק העמוק בשיחה, ואין המקום במסגרת מצומצמת זאת לבאר הדברים לכל עומקם. לשם כך יש לעיין במראי-מקומות המצויינים ולשאל אצל המשפיעים. אך נבאר עכ"פ בקצרה תמצית הדברים, על מנת להבין את מהלך העניינים בשיחה:

כפי הנתבאר בשיחה [בס"ג, וחזור על כך באופן הא' שבתחילת ס"ד], כל אור מוגבל בגדרו וציורו הוא (ספירת החכמה מוגבלת בזה שהיא חכמה ולא בינה, ודרגת הכתר מוגבלת בזה שהיא כתר ולא א"ק, וכדו'). וכאשר ישנו גילוי של עצמותו ית' ו"אתפריעו מיניה כל נהורין" ללא הגבלות, מתבטל גדרו וציורו של האור, כלומר מתבטלת מציאותו (על דרך נר המאיר בצהריים, שאור הנר נבלע באור השמש). ומכך חשש משה, שכשם שהגילוי של אתפריעו כל נהורין מבטל את מציאותם של האורות העליונים, על אחת כמה וכמה שתבטל מציאותו של משה כנשמה בגוף גשמי מוגבל.

ועל כך המענה [בס"ד] שאפשר לפרש את "אתפריעו כל נהורין" באופן עמוק יותר [כפי האופן הב' שנתבאר שם], שהאור עצמו במדידה והגבלה שלו הוא באופן של "אתפריעו", גילוי עצמותו ית' ללא הגבלות. וכשם שהאור